

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

64 năm trước, những ngày này trên toàn đất nước Việt Nam là những ngày sôi động bởi không khí hân hoan của một cuộc đổi đời sau ngày 19 tháng 8 năm 1945.



Photo courtesy of Wikipedia

Đoàn người tham gia cuộc mít-tinh trước cửa Đại sứ quán Pháp, Hà Nội, hôm 19 tháng 8 năm 1945.

Cho đến nay, ngày này vẫn được sách vở chính thống gọi là ngày thành lập quốc gia, cộng đồng chính quyền tay Pháp, hay tay Pháp và Nhật, hoặc tay Pháp, Nhật và chính phủ Trần Trọng Kim.

Những người như tôi rằng Nhật đã cho chính Pháp từ ngày 9 tháng 3, rồi Nhật tôi đã đưa hàng Đông Minh từ tháng 8 cùng năm, thì cách nói “cộng đồng chính quyền tay Pháp và Nhật có lẽ không nên chút nào” vì lẽ thực dân Pháp và phát xít Nhật đâu còn chính quyền để mà cộng đồng? Vậy chỉ có thể nói là “cộng đồng chính quyền Trần Trọng Kim” mà thôi.

Chính quyền chỉ tôi chỉ có một ngày 126 ngày này ra sao? Đã sắp đặt thế nào? Có phải là một chính quyền bù nhìn và phục vụ dân tộc hay không? Những gì đã xảy ra trên đất nước Việt Nam trong thời gian này rất ít được nhắc đến trong các sách giáo khoa hiện nay.

Đó là một trong những điều mà nhà sử học Tô Hoàng - năm nay 83 tuổi - gọi là một “lỗi lầm lớn về giai đoạn lịch sử bi-hài-hùng này,” như được viết trong trang Blog của ông, nhân dịp nhớ lại ngày 19 tháng tám của 64 năm trước đây.

Một Câu Chuyện Hàng Tuần kể này sẽ nói về “lỗi lầm” này, qua lời của một số vị lão thành từng tham gia, hay có mặt trong những diễn biến dẫn đến sôi động của những ngày tháng này.

Diễn biến của 64 năm trước

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

Khi biên tập viên Mục Lâm của Ban Văn Nghệ hỏi về ngày 19 tháng 8 năm 1945, tác giả cuốn sách nổi tiếng “Hỏi ký của một thế hệ” – Nhà văn Tô Hoài nói: *“Cái ngày 19 tháng 8 ư à? Như trên Blog tôi viết đây, là tôi đi bị tù tình. Ai hỏi bị tù tình, có ngày ba bốn lần đi bị tù tình. Hỏi bị tù tình phải, rồi bị tù tình khu, rồi bị tù tình thành này. Ngày 17 thì còn cầm cờ vàng mà (cười), ngày 19 thì là mới bắt đầu cầm cờ đỏ.”*

Trong trang Blog, nhà văn Tô Hoài nhắc lại những khoảnh khắc lịch sử ngắn ngủi nhưng vô cùng quan trọng đối với lớp thanh niên tuổi ông thời bấy giờ, nhưng ngắn ngủi mà ông nói là đầu “ngu ngơ, ngây thơ, dại dột”, cho nên (cũng theo lời ông) “sự phẫn có thể mờ mịt đi hay xé xác bất kỳ kẻ nào.”

Một lịch sử thật nhức nhối của giai đoạn này là ngày 9 tháng 3, khi Nhật bắt người đầu chính Pháp, đưa toàn bộ các viên chức và thế hệ dân Pháp vào trại giam. Tình hình ấy khiến cho giới thanh niên có cảm tình với người Nhật, lúc bấy giờ là “kẻ thù của kẻ thù.”

Sau 38 ngày Việt Nam không có mặt chính quyền theo cách nào để duy trì hành động ngoại lệ của lòng căm thù phátxit Nhật, ngày 17 tháng 4 năm 1945 thì chính phủ Trần Trọng Kim ra đời với thành phần là các chuyên gia trong nhiều ngành khác nhau mà ông Tô Hoài gọi là những người “hy sinh lợi ích của mình cho nước”.



Bìa cuốn “Hỏi ký của một thế hệ” của Nhà văn Tô Hoài do Nhà xuất bản Trẻ

Là chủ của chính phủ Trần Trọng Kim lúc đó màu vàng, người có hình quốc kỳ màu đỏ và quốc thiệu là bài “Đảng Dân Chủ”, bởi trong giai đoạn này, Việt Nam vẫn có vua là Vua Bảo Đại. Đó cũng là một lịch sử thật hai của giai đoạn này.

Một lịch sử thật ba là ngày 17 tháng 8 năm 1945, được nhà văn Tô Hoài viết trong Blog của ông như sau:

“Cho tôi biết ngày (17/8/1945) Đoàn Thanh Niên của chúng tôi tay cầm cờ quỳ lỵ, miệng hát “Này thanh niên ơi...” đi Mít tinh chào mừng chính phủ Trần Trọng Kim” thì tôi trông thấy ra rõ ràng mình đã được huy động đi...” “Cấp chính quyền” tôi tay chính phủ Trần Trọng Kim, do Việt Minh tôi chỉ huy mà không biết.

"Ngày 17/8/1945 Đoàn Thanh Niên của chúng tôi tay cầm cờ quỳ lỵ, miệng hát "Này thanh niên ơi..." đi Mít tinh chào mừng chính phủ Trần Trọng Kim" thì tôi trông thấy ra rõ ràng mình đã được huy động đi..." "Cấp chính quyền" tôi tay chính phủ Trần Trọng Kim, do Việt Minh tôi chỉ huy mà không biết."

*** Tô Hỷ

Tôi cũng đều đặn bị bắt nhanh chóng. Cờ quỳ lỵ họ xuống! Cờ sao vàng kéo lên và tôi nghe thấy, "quân nâu áo vải" đều đặn béret, tay cầm súng péc hóc, thét lệnh đeo mũ, hai quỳ lỵ của OF (lỵ của khói) ra tuyên bố vài câu gì đó mà tôi đứng xa quá nên nghe chẳng rõ, chỉ nghe lồm bồm có mấy câu..."Chính quyền đã vậy tay nhân dân" và sau đó thì.... hàng ngàn người nhún có gài sẵn kim hoa trong lòng đã tung ra thành những khu hiu "Muôn năm! muôn năm!" long trọng đều đặn....

Hàng chục lá cờ sao vàng được tung ra, kéo theo cả hàng ngàn người chạy ủa sang phố thị trấn cũ (ở xóm nhà hát lớn) phá cửa, leo hàng rào vào chiếm phố Khâm sai đi trốn. Tôi vội chạy đi nhanh chóng, chẳng khác gì cái cún tôi đã được xem sau này trong phim " Lê Nin với Cách Mạng Tháng 10) có trông giống như chiếm Cung điện Mùa đông"!

Chẳng khác là ở VN, không có súng nổ và chính phủ "bù nhìn" đi đâu? ở đâu? lúc đó? có ai bắt, bắt vào tù, bắt "đưa ra xét" không thì chẳng có ai được biết, kể cả tôi, cho tôi biết chuyện này!

Cuộc tôi nghĩ như thế là xong. Có một tôi cũng như không! Chẳng ai hay, ai biết...."

Bài viết của nhà văn Tô Hỷ tôi cũng không nên được 88 lời góp ý và một bài viết, với nội dung nói chung là cảm ơn ông đã nói lên những điều không thấy trong sách sử đang được giảng dạy tại Việt Nam hiện nay. Một người viết như sau:

Nhà ng s t t v “Cách M ng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

“Tôi sinh ngày 26-9-1927, là Thanh Niên C u Qu c thành hoàng Hi u, tôi cũng là m t ng i tham gia c p chính quy n Hà N i nh bác. Tôi công nh n nh ng đi u bác k ph n ánh hoàn toàn đúng tình hình l p thanh niên h c sinh Hà N i lúc đó.

Tôi xin b sung là đ n bây gi nghĩ l i, tôi ph i công nh n là các v trong chính ph “bù nhìn Tr n Tr ng Kim” đ u là nh ng ng i th t s s ch s , h có th yêu n c theo cách này hay cách khác nh ng ch c ch n là h không có chuy n l i đ ng ch c quy n đ tham nhữg đ n tr thành ‘qu c n n”.

Xin c m n bác.”

L i k c a các ch ng nhân

Nh c sĩ Ph m Duy khi đó 24 tu i đang ở trong Mi n Nam, nh ng tr c ti p tham gia vào dòng thác chuy n đ ng lúc b y gi vi t trong H i Ký c a ông nh sau:

“Sau khi Nh t đ u hàng, quân đ i Nh t Vi t Nam trao tr Ph Toàn Quy n cho Ph Khâm Sai B c B . Đ t ý chí b o v đ t n c, vào ngày 17 tháng 9, công ch c Hà N i -đ c l nh c a v Khâm Sai Phan K To i- đ ng ra t ch c m t cu c mít-tinh ở tr c Nhà Hát L n Hà N i.

Cu c mít-tinh c a các ông các bà công ch c đang đi n thì b ng nhiên m t lá c đ sao vàng r t l n đ c th t bao l n c a nhà hát xu ng, r i m t ng i leo lên khán đài c p micro đ hô kh u hi u và hát bài Ti n Quân Ca c a Văn Cao. Th là cu c bi u tình c a T ng Đoàn Công Ch c b ng nhiên bi n thành cu c bi u tình c a M t Tr n Vi t Minh.

Hai ngày sau, t c là 19 tháng 8, Vi t Minh đích thân đ ng ra t ch c m t cu c mít-tinh kh ng l , cũng ở tr c nhà hát L n Hà N i. Sau đó, đoàn ng i bi u tình kéo đ n bao vây B c B Ph . Ông Khâm Sai Phan K To i đ u hàng ngay.

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

Coi như công p đợc quy n hành chánh rồi, đoàn ngợi kéo luôn qua trờ i Khố Xanh đợc ng Đợc Khánh đợc công quy n quân sự. Môt ngàn lính Bợc An ở trong trờ i không kháng cự, cứ quố Ly đợc hợc xuợc ng, cứ đợc sao vàng đợc kéo lên.”

Lưu t sự Trờ n Lâm năm đó hợc n 19 tuổ i, kợc ở i trong cuợc trao đợc i vớ i Biên Tợc p Viên Trà Mi cũ a Ban Viợc t Ngợc nhợc sau:

“19 tháng 8 là tôi đang hợc trung hợc, thì tôi thôi hợc. Thợc mà tôi ở Hà Nợc i tôi không - chợc a làm viợc gì cũ, mà tôi cũng có tham gia vào cái chợc Viợc t Minh, nhợc ng mà cái mợc đợc đợc n ngày 19 tháng 8 tôi tham gia chợc là cũ m tình thôi. Và tôi đợc đợc sách báo cũ a Viợc t Minh chợc tôi chợc a tham gia mợc t đoàn thợc cũ thợc nào.

Hôm Cách Mợc ng Tháng Tám thì trợc ngày CMTT thì có cũ p cái Bợc Bợc Phợc. Trợc cũ mợc t hai ngày đợc nh cũ p cái Bợc Bợc Phợc thì hôm cũ p cái Bợc Bợc Phợc thì tôi có tham gia. Tôi vợc n còn cái ở nh cũ a tôi (lúc đó) tôi đợc ng sát cái bợc rào.

Còn cũ m nghĩ cũ a tôi thì thợc a cô, lúc bợc y giợc mình cũng khó nói ở m vì lúc bợc y giợc mình mợc i chín hai mợc i tuổ i nên hợc hành cũng vợc a phợc i thôi, rồi là cũng không hiợc u biợc t gì ở m ở, thợc cho nên thợc y rợc ng nó vui mợc ng là mợc t, vớ i hai nợc a là nó mợc i ở, và nói tóm ở i chợc “đợc c ở p” lúc bợc y giợc nó đợc c biợc t ở m, thì nó nhợc ngợc i say ở y cô ở.

Trong nhợc ng ngày đó nhợc là cái ngợc i mê say, bợc choáng ở y mà, bợc say, nhợc ng nói vớ ý thợc c thì chợc a có gì rõ ràng ở m. Mợc i chín hai mợc i tuổ i cũng còn ngây thợc ở m, còn ngợc ở m, cho nên bợc y giợc ý thợc c vợc chính trợc cũng chợc a có, chợc thợc y rợc ng là hình nhợc có cái gì mợc i ở, hình nhợc có mợc t cái gì tháo cũ i sợc ở ng, thợc thôi, chợc đợc n mợc c ở y thôi.

Mà nó ở i còn có mợc t cái đợc c biợc t nợc a là lúc bợc y giợc nó rợc m rợc ở m, mình thì không bợc c vào cái rợc m rợc ở y, chợc ng hợc n nhợc là đi biợc u tình rồi đi làm nhợc ng cái này, rồi tợc t cũ mợc i viợc c nó vui mợc ng tợc t đợc và thợc y cái mợc i tợc t đợc và thợc y nhợc mình có cái sợc thay đợc i gì đợc c biợc t nợc a.”

Chúng tôi cũng hợc i nhà báo Bùi Tín, năm đó ngoài 20, vợc không khí cũ a nhợc ng ngày ở y, ông kợc ở i:

Những sự thật về “Cách Mạng Tháng Tám”

Tác Giả: Nguyễn An, RFA

Thứ Hai, 28 Tháng 9 Năm 2009 13:48

“Trước ngày 19 tháng 8 là có cuộc mít-tinh của viên chức của Bộ (Ph) là ngày 17 tháng 8, thì trong cuộc mít-tinh đó thì tôi bị bắt của Việt Minh đã tung kên nhau lên và đưa ra lá cờ đỏ sao vàng rồi chạy vòng quanh cái quảng trường của Nhà Hát Lớn.

Thế mà trong cái ngày 19 tháng 8 thì cái mà tôi có ấn tượng sâu sắc nhất là suốt từ 3 giờ chiều cho đến nửa đêm là chỉ có một khẩu hiệu là “Việt Minh! - Việt Minh! - Việt Minh!”, còn nhớ thế mà hôm của Hà Nội, nhớ đi nhớ lại mãi làm tôi nhớ mãi cái âm thanh đó.”

Những người của một thế hệ

Ngày nay, sau 64 năm với không biết bao nhiêu người đã chạy qua cửa, nhìn lại tuổi thanh xuân với bầu máu nóng và lòng yêu người người này của những ngày Cách Mạng Tháng Tám, những sĩ Tô H không khi những người cho ông cũng như cho những bạn đồng trang lứa:

“Cho nên là tôi buồn với cái thân phận của tôi nó như thế cho nên cũng như trong Hội Ký tôi viết toàn là sự thật về những chuyện đó, bao nhiêu bạn bè tôi chết oan, tôi dùng cái chữ “mất xác”, gọi là đi vào cái rừng chính trị mà là hai bàn tay hoàn toàn trắng, cho nên lúc ở trong cái rừng đó.

Mình đi tham gia chính trị mà mình có biết làm chính trị đâu, cho nên với hôm trước của mình cờ vàng thì hôm sau của mình đỏ mà thấy trong lòng chỉ thấy cái gì đó, ngây thơ đến nỗi nghi ngờ như thế!”

Cái lòng yêu người mệnh mông mênh mà của tuổi thanh xuân chúng tôi lúc bấy giờ đã bị lừa dối để ngạo ngạo sự chính quyền cho riêng mình, chỉ không phải là chính quyền vì dân tộc và vì đạo của người công dân.

*** Bùi Tín

Lu t s Tr n Lâm cũng nh i:

“Bây gi mình nhi u tu i r i, th r i i g p bao nhiêu câu chuy n cái thì v a ý cái thì không v a ý, r i nh ng m c tiêu c a Cách M ng Tháng Tám nói th thì nói ch đ n ngày hôm nay mà nhìn i nó cũng đ c ch n ch kia, nh ng mà nói th c thì nó nh cái áo vá cô , nó cũng không đ c hoàn ch nh i m.

Th cho nên (tôi) cũng c m th y bây gi , ph i nói cái c m t ng bây gi , nh i th y r ng cũng bu n bu n.”

Nhà báo Bùi Tín thì tâm s r ng nh i ngày 19 tháng 8 sáu m i t năm tr c, ông v a th y vui m ng, i v a có ni m cay đ ng. Ông vui vì nh đ n không khí h ng h c i a c a lòng yêu n c r n rằng trong trái tim thanh xuân, nh ng ông cay đ ng b i vì:

“Cho nên tôi cay đ ng là gì? Là c cái lòng yêu n c mệnh mông m nh m c a tu i thanh xuân chúng tôi lúc b y gi đã b i d ng đ đ ng c ng s n c p chính quy n cho riêng mình, ch không ph i là c p chính quy n vì đ c i p dân t c và vì t do c a ng i công dân.

Cho nên đ n bây gi , cái cay đ ng đ n bây gi t t c 84 tri u ng i công dân v n không có t do cá nhân.”

Đó ch c cũng là tâm s c a không ít nh ng ng i v a đ tu i đôi m i khi cu c cách m ng mùa thu đi n ra sáu m i t năm tr c.

Câu Chuy n Hàng Tu n k này d ng i i đây. Nguy n An kính chào quý thính gi .